

ŁUKASZ CZEBOTAR

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI NARODÓW ZJEDNOCZONYCH W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA TERRORYZMOWI

1. WPROWADZENIE

Zjawisko terroryzmu przez długi okres uważane było za problem, który występuje jedynie w niektórych regionach świata, a jego przejawy są efektem uwarunkowań politycznych, społecznych bądź gospodarczych, specyficznych jedynie dla tych miejsc. W związku z tym zagrożenie nim przez wiele lat nie było przedmiotem zainteresowania społeczności międzynarodowej. Jednakże wraz z upływem lat, ze względu na coraz częstsze oraz bezwzględne akty terrorystyczne, które godzą zarówno w bezpieczeństwo, porządek publiczny i ustroj demokratyczny państwa, jak również w prawa i podstawowe wolności człowieka, podjęto zakrojone na szeroką skalę działania – na szczeblu międzynarodowym, europejskim oraz krajowym – mające na celu opracowanie aktów normatywnych, których stosowanie pozwoli na skuteczną walkę z tym zjawiskiem. Liczne dokumenty, przyjęte w głównej mierze przez organy ONZ, ale także RE i UE, poświęcone strategii przeciwdziałania terroryzmowi, wyraźnie pokazują skalę tego zjawiska oraz ogrom zagrożenia, jakie ono ze sobą niesie.

Działalność ONZ w zakresie zapobiegania i zwalczania przejawów terroryzmu została podjęta na szeroką skalę dopiero w latach 70. XX wieku. We wcześniejszym okresie – głównie z powodów politycznych – skupiano się jedynie na niektórych aspektach tego zjawiska¹. Można do nich zaliczyć

Mgr ŁUKASZ CZEBOTAR – doktorant Katedry Prawa Karnego, Wydział Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II; adres do korespondencji: Al. Raławickie 14, 20-950 Lublin; e-mail: lczebotar@hotmail.com

¹ J. J. L a m b e r t, *Terrorism and Hostages in International Law – A Commentary on the Hostages Convention 1979*, Cambridge: Grotius Publications 1980, s. 32.

próbę sprecyzowania terminu „zbrodnia prawa międzynarodowego” – podjętą w przygotowywanym przez Komisję Prawa Międzynarodowego (International Law Commission) projekcie Kodeksu przestępstw przeciwko pokojowi i bezpieczeństwu ludzkości z 1954 r. – który rozumiano jako „podejmowanie lub popieranie działań terrorystycznych w innym państwie przez władze państwowe bądź tolerowanie przez władze państwowe zorganizowanych działań zmierzających do realizacji aktów terroryzmu przeciwko innemu państwu” (art. 2.6)².

W projekcie Kodeksu zbrodni przeciwko pokojowi i bezpieczeństwu ludzkości z 1991 r. umieszczono natomiast pojęcie „międzynarodowego terroryzmu”. Odnosiło się ono, zgodnie z art. 24 owego projektu, do odpowiedzialności agentów lub przedstawicieli państwa za popełnienie bądź polecenie popełnienia czynu określonego jako: „podejmowanie, organizowanie, ułatwianie, finansowanie, popieranie albo tolerowanie aktów wymierzonych przeciwko innemu państwu skierowanych w osoby bądź mienie oraz tego rodzaju, iż są w stanie wywołać stan terroru w umysłach osób sprawujących funkcje publiczne, grup osób lub całego społeczeństwa”³.

Ścisła współpraca międzynarodowa – polegająca m.in. na zajęciu się opracowywaniem projektów dokumentów odnoszących się do zjawiska terroryzmu w szerszym rozumieniu, a nie tylko do pewnych ściśle ograniczonych kwestii (np. użycia siły między państwami)⁴ – nastąpiła dopiero w latach 70. XX w. i była efektem przeprowadzonego na Igrzyskach Olimpijskich w Monachium w 1972 r. zamachu⁵ na izraelskich sportowców dokonanego przez palestyńską organizację terrorystyczną o nazwie „Czarny Wrzesień”⁶. Od tego momentu zaczęto coraz częściej zajmować się całościową analizą ter-

² Draft Code of Offences Against the Peace and Security of Mankind, Documents of the sixth session including the report of the Commission to the General Assembly. A/CN.4/SER.A/1954/Add. 1, “Yearbook of the International Law Commission” 2(1954), s. 151.

³ Draft Code of Crimes Against the Peace and Security of Mankind, Report of the Commission to the General Assembly on the work of its forty-third session, A/CN.4/SER.A/1991/Add. 1 (Part 2), “Yearbook of the International Law Commission” 2(1991), vol. II, s. 97.

⁴ K. W i a k, *Prawnokarne środki przeciwdziałania terroryzmowi*, Lublin: Wydawnictwo KUL 2009, s. 99.

⁵ W wyniku zamachu zginęło dziewięciu izraelskich sportowców oraz pięciu z ośmiu zamachowców – pozostałych trzech zostało ujętych. Szerzej na ten temat zob. S. R e e v e, *One Day in September: The Full Story of the 1972 Munich Massacre and the Israeli Revenge Operation „Wrath of God”*, New York: Arcade Publishing 2000.

⁶ L a m b e r t, *Terrorism and Hostages*, s. 31.

roryzmu oraz pracami nad poświęconymi mu rezolucjami w ramach Zgromadzenia Ogólnego ONZ⁷.

Kolejnym przełomowym wydarzeniem był atak terrorystyczny z 11 września 2001 r. przeprowadzony w Stanach Zjednoczonych, który znacząco przyspieszył i rozszerzył zakres współpracy międzynarodowej w walce z terroryzmem. Spowodował zmianę w podejściu wielu państw do kwestii ograniczania wolności obywatelskich na rzecz bezpieczeństwa państwa, a także skutkowało przywiązywaniem większej wagi do zagrożeń terrorystycznych. Sprawił również, iż wiele państw zaostrzyło kontrolę graniczną oraz zajęło się obserwacją i kontrolą cudzoziemców przebywających na ich terytoriach. Przede wszystkim jednak zaczęto zwracać pilniejszą uwagę na obywateli państw, z których pochodzili lub w których stacjonowali członkowie organizacji terrorystycznych⁸.

Opisane wyżej czynniki sprawiły, iż współcześnie system prawa międzynarodowego dotyczącego zapobiegania i zwalczania terroryzmu opiera się w głównej mierze na rezolucjach i innych dokumentach przyjmowanych w ramach ONZ⁹. Warto zwrócić uwagę, iż wszystkie główne organy Narodów Zjednoczonych, którymi zgodnie z art. 7 Karty Narodów Zjednoczonych¹⁰, są Zgromadzenie Ogólne, Rada Bezpieczeństwa, Rada Gospodarcza i Społeczna, Rada Powiernicza, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości oraz Sekretariat, mają kompetencje, pozwalające im na zajmowanie się kwestiami związanymi ze zjawiskiem terroryzmu¹¹.

2. REZOLUCJE ZGROMADZENIA OGÓLNEGO ONZ

Zgromadzenie Ogólne ONZ, na którego forum często dochodziło do dyskusji nad projektami dokumentów dotyczących tematyki terroryzmu, wykorzystywało również przyznane mu przez Kartę Narodów Zjednoczonych kom-

⁷ K. I n d e c k i, *Prawo karne wobec terroryzmu i aktu terrorystycznego*, Łódź: Wydawnictwo UE 1998, s. 64-65.

⁸ P. J. v a n K r i e k e n, *Terrorism and the International Legal Order*, The Hague: T.M.C. Asser Press 2002, s. 4-5.

⁹ J. W. W ó j c i k, *Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu*, Warszawa: Wolters Kluwers Polska 2007, s. 131.

¹⁰ Karta Narodów Zjednoczonych, sporządzona w San Francisco dnia 26 czerwca 1945 r., Dz. U. z 1947 r., nr 23, poz. 90 z późn. zm.

¹¹ V a n K r i e k e n, *Terrorism*, s. 111.

petencje do opracowania rezolucji oraz konwencji, wśród których naj-istotniejsze znaczenie mają¹²:

a) międzynarodowa konwencja o zwalczaniu finansowania terroryzmu (tzw. Konwencja Nowojorska V¹³) – przyjęta 9 grudnia 1999 r.¹⁴;

b) rezolucja ZO ONZ 3034 (XXVII) – przyjęta 18 grudnia 1972 r.¹⁵;

c) rezolucja ZO ONZ nr 49/60 – przyjęta 9 grudnia 1994 r.¹⁶;

d) rezolucja ZO ONZ nr 51/210 – przyjęta 17 grudnia 1996 r.¹⁷;

e) rezolucja ZO ONZ nr 58/174 – przyjęta 22 grudnia 2003 r.¹⁸;

f) rezolucja ZO ONZ nr 56/88 – przyjęta 12 grudnia 2001 r.¹⁹

W punkcie 1 rezolucji 3034 (XXVII) zawarto stwierdzenie mówiące o „głębokim zainteresowaniu” zwiększaniem się aktów przemocy, które narażają na niebezpieczeństwo lub odbierają życie ludzkie albo wystawiają na niebezpieczeństwo podstawowe wolności, natomiast pkt 2 wzywa państwa do znalezienia pokojowych sposobów rozwiązywania sytuacji, z których wynikają powyższe zachowania. Rezolucja ta potwierdza również nienaruszalne prawo do samostanowienia oraz niepodległości ludności zamieszkującej w koloniach bądź znajdujących się pod inną formą obcej dominacji, a także legalność działań podejmowanych przez ruchy narodowyzwolenicze (pkt 3). W art. 4 zaś potępiono „kontynuowanie represyjnych i terrorystycznych aktów” podejmowanych przez kolonialne, rasistowskie i obce reżimy, które odmawiają ludności ich praw do samostanowienia i niepodległości, jak

¹² Szerzej zob. I n d e c k i, *Prawo karne*, s. 64-74.

¹³ W i a k, *Prawnokarne*, s. 139.

¹⁴ Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu finansowania terroryzmu, przyjęta przez ZO NZ rezolucją nr 54/109 z dnia 9 grudnia 1999 r., Dz. U. z 2004, nr 263, poz. 2620.

¹⁵ “Measures to prevent international terrorism which endangers or takes innocent human lives or jeopardizes fundamental freedoms, and study of the underlying causes of those form of terrorism and acts of violence which lie in misery, frustration, grievance and despair and which cause some people to sacrifice human lives, including their own, in attempt to affect radical changes”. UN GA Resolution 3034 (XXVII) z 18 grudnia 1972 r., <http://www.un.org/documents/ga/res/27/ares27.htm>

¹⁶ Measures to Eliminate International Terrorism, rezolucja ZO ON A/RES/49/60 z 9 grudnia 1994 r., <http://www.un.org/documents/ga/res/49/a49r060.htm>

¹⁷ Measures to Eliminate International Terrorism, rezolucja ZO ON A/RES/51/210 z 17 grudnia 1996 r., <http://www.un.org/documents/ga/res/51/a51r210.htm>

¹⁸ Human Rights and Terrorism, rezolucja ZO ON A/RES/58/174 z 22 grudnia 2003 r., <http://www.un.org/Depts/dhl/resguide/r58.htm>

¹⁹ Measures to Eliminate International terrorism, rezolucja ZO ON A/RES/56/88 z 12 grudnia 2001 r., <http://www.un.org/Depts/dhl/resguide/r56.htm>

również innych praw człowieka i jego podstawowych wolności. W literaturze przedmiotu, można znaleźć pogląd wyrażający dezaprobatę wobec braku w niej wyraźnego potępienia terroryzmu²⁰. Warto również nadmienić, iż na podstawie pkt 9 rezolucji 3034 powołano do życia Komitet Ad Hoc do spraw międzynarodowego terroryzmu, w skład którego mieli wchodzić przedstawiciele 35 państw.

Rezolucja ZO ONZ 49/60 – przyjęta bez głosowania²¹ – w pkt 1 podkreśla stanowisko, potępiające „wszelkie akty, metody i praktyki terrorystyczne”, jak również „przestępne i nieusprawiedliwione, gdziekolwiek oraz przez kogokolwiek popełnione”, w tym takie, które „wystawiają na niebezpieczeństwo przyjacielskie relacje między państwami i ludźmi oraz łamią integralność terytorialną i bezpieczeństwo państw”. W tekście rezolucji zwrócono również uwagę na to, iż „wszelkie akty, metody i praktyki terrorystyczne” stanowią „poważne naruszenie” zasad i celów zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych, które mogą prowadzić m.in. do zagrożenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, przyjacielskich relacji między państwami czy też utrudniania współpracy międzynarodowej. Istotną treść zawiera również pkt 3, który charakteryzuje terroryzm²² jako „czyny przestępne zamierzone lub obliczone na wywołanie stanu zastraszenia w całym społeczeństwie, określonych grupach osób lub u pojedynczych osób”. Interesującą treść zawiera również pkt 5 rezolucji ZO ONZ 49/60, zobowiązujący państwa do wypełniania ciążących na nich obowiązków – wynikających z przepisów Karty Narodów Zjednoczonych i prawa międzynarodowego – w zakresie opracowywania środków eliminacji terroryzmu. Państwa, zgodnie z pkt 5, powinny więc np.: powstrzymać się od organizowania, nakłaniania, ułatwiania, finansowania, popierania czy tolerowania działań terrorystycznych oraz zmierzać do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, by na ich terytorium nie znajdowały się obozy treningowe bądź by terytorium tych państw nie było wykorzystywane do przygotowywania lub organizacji zamachów skierowanych przeciwko innym państwom lub ich obywatelom (a); zapewnić zatrzymanie i osądzenie lub wydanie sprawców działań terrorystycznych (b); współpracować ze sobą w zakresie wymiany istotnych

²⁰ J. F. M u r p h y, *United Nations Proposals on the Control and Repression of Terrorism*, [w:] *International Terrorism and Political Crimes*, Ed. M. Cherif Bassiouni, Springfield: Charles C. Thomas Pub. Ltd 1975, s. 501.

²¹ V a n K r i e k e n, *Terrorism*, s. 111.

²² W i a k, *Prawnokarne*, s. 130.

informacji związanych z zapobieganiem i zwalczaniem terroryzmu (d); przedsięwziąć odpowiednie kroki w celu implementacji istniejących konwencji międzynarodowych dotyczących walki z terroryzmem, uwzględniając zapewnienie harmonizacji między wewnętrznymi przepisami karnymi a tymi konwencjami (e). Rezolucja ta zawiera ponadto Aneks o nazwie: „Deklaracja o środkach eliminacji międzynarodowego terroryzmu”.

Kolejna z wymienionych – rezolucja ZO ONZ nr 51/210 – dodaje (w pkt 3 Aneksu) uregulowania mające stanowić wsparcie w walce z terroryzmem, które zobowiązują państwa do podejmowania odpowiednich „środków ostrożności” przed nadaniem danej osobie statusu uchodźcy, zgodnych z prawem wewnętrznym i międzynarodowym oraz uwzględniających międzynarodowe standardy praw człowieka. Celem ich stosowania ma być zapewnienie, że osoba taka nie uczestniczyła w aktach terrorystycznych, zaś po nadaniu jej tego statusu – iż nie jest ona wykorzystywana do przygotowywania lub organizowania aktów terroryzmu, które mają być popełnione przeciwko innym państwom lub ich obywatelom. Ponadto fakt, iż wniosek danej osoby, która ubiega się o azyl, jest już w fazie przetwarzania, nie zwalnia tej osoby z uniknięcia odpowiedzialności karnej za akty terroryzmu (pkt 4 Aneksu).

Istotne znaczenie w walce z terroryzmem ma również „Międzynarodowa Konwencja o Zwalczaniu Finansowania Terroryzmu” (tzw. Konwencja Nowojorska V²³), przyjęta przez ZO ONZ 9 grudnia 1999 r. Wykrywanie procesów związanych z finansowaniem terroryzmu odbywa się zgodnie z zasadą „podążania za pieniędzmi”²⁴, co – jak pisze K. Wiak – „powinno też przyczynić się do rozpoznania osób udzielających takiego wsparcia, jak i ich beneficjentów”²⁵.

W art. 2 ust. 1 Konwencji Nowojorskiej V znajduje się niezwykle istotna definicja przestępstwa finansowania terroryzmu²⁶, zgodnie z którą popełnia je ten, kto jakimikolwiek środkami – bezpośrednio lub pośrednio, bezprawnie i umyślnie – udostępnia lub gromadzi fundusze z zamiarem ich wykorzystania bądź też, mając świadomość, że zostaną one wykorzystane, w całości lub w części, do dokonania: czynu stanowiącego przestępstwo określone definicją

²³ W i a k, *Prawnokarne*, s. 139.

²⁴ M. P i e t h, *Financing of Terrorism: Following the Money*, „European Journal of Law Reform” 2002, nr 2, s. 365.

²⁵ W i a k, *Prawnokarne*, s. 138.

²⁶ W ó j c i k, *Przeciwdziałanie*, s. 141.

zawartą w jednym z traktatów wymienionych w aneksie²⁷ czy też czynu mającego spowodować śmierć lub ciężki uszczerbek na zdrowiu osoby cywilnej, lub innej osoby nieuczestniczącej aktywnie w działaniach wojennych w sytuacji konfliktu zbrojnego, jeżeli celem tego czynu – wynikającym bądź z jego charakteru, bądź z kontekstu, w jakim jest popełniony – jest zastraszanie ludności lub skłonienie rządu bądź organizacji międzynarodowej do dokonania lub do zaniechania określonych czynności.

Jak zaznaczono w art. 4 Konwencji Nowojorskiej V, usiłowanie popełnienia wymienionych wyżej czynów również jest karalne. Ponadto, zgodnie z treścią art. 5 tego dokumentu, przestępstwo popełnia ten, kto: uczestniczy w charakterze współsprawcy w przestępstwie z art. 2 ust. 1 bądź ust. 4 Konwencji Nowojorskiej V; organizuje lub poleca innym osobom dokonanie wspomnianego wyżej przestępstwa; przyczynia się do popełnienia jednego lub więcej wspomnianych wyżej przestępstw przez grupę osób działających we wspólnym celu; przyczynienie się musi być umyślne i spełniać jedną z dwóch przesłanek: mieć na celu wspomaganie działalności przestępczej lub celu przestępczego grupy – jeżeli taka działalność albo cel wiąże się z popełnieniem przestępstwa określonego w art. 2 ust. 1 (i) Konwencji Nowojorskiej V; czyn dokonany jest ze świadomością, że grupa zamierza popełnić wspomniane przestępstwo (ii).

²⁷ Do wymienionych w aneksie traktatów należą: Konwencja o zwalczaniu bezprawnego zawładnięcia statkami powietrznymi, sporządzona w Hadze dnia 16 grudnia 1970 r. (Dz. U. z 1972, nr 25, poz. 181); Konwencja o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu lotnictwa cywilnego, sporządzona w Montrealu dnia 23 września 1971 r. (Dz. U. z 1976 r., nr 8, poz. 37); Konwencja o zapobieganiu przestępstwom i karaniu sprawców przestępstw przeciwko osobom korzystającym z ochrony międzynarodowej, w tym przeciwko dyplomatom, sporządzona w Nowym Jorku dnia 14 grudnia 1973 r. (Dz. U. z 1983 r., nr 37, poz. 168); Międzynarodowa konwencja przeciwko braniu zakładników, sporządzona w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz. U. z 2000, nr 106, poz. 1123); Konwencja o ochronie fizycznej materiałów jądrowych wraz z załącznikami 1 i 2, otwarta do podpisu w Wiedniu i Nowym Jorku dnia 30 marca 1980 r. (Dz. U. z 1989 r., nr 17, poz. 94); Protokół w sprawie zwalczania bezprawnych aktów przemocy w portach lotniczych służących międzynarodowemu lotnictwu cywilnemu, sporządzony w Montrealu dnia 24 lutego 1988 r. (dodatkový do Konwencji Montrealskiej z 1971 r.); Konwencja w sprawie przeciwdziałania bezprawnym czynom przeciwko bezpieczeństwu żeglugi morskiej, sporządzona w Rzymie dnia 10 marca 1988 r. (Dz. U. z 1994 r., nr 129, poz. 635); Protokół o zwalczaniu bezprawnych czynów skierowanych przeciwko bezpieczeństwu stałych platform umieszczonych na szelfie kontynentalnym, sporządzony w Rzymie dnia 10 marca 1988 r. (Dz. U. z 2002 r., nr 22, poz. 211); Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu terrorystycznych ataków bombowych, przyjęta przez ZO ON w dniu 15 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2007 r., nr 66, poz. 438).

Podstawowe znaczenie ma art. 18 Konwencji Nowojorskiej V omawianej konwencji, który wskazuje zasady, na jakich powinna się opierać współpraca państw – stron w zapobieganiu i zwalczaniu zjawiska finansowania terroryzmu²⁸. Przepisy art. 18 ust. 1 wzywają do wprowadzania odpowiednich zmian w prawie wewnętrznym państw-stron, które mają polegać w głównej mierze na: zakazaniu na swoim terytorium prowadzenia nielegalnej działalności przez osoby i organizacje świadomie zachęcające, podlegające, organizujące lub biorące udział w popełnianiu przestępstw określonych w art. 2, jak również wprowadzeniu obowiązku, by instytucje finansowe oraz przedstawiciele innych zawodów biorący udział w przeprowadzeniu transakcji finansowych, korzystali z możliwie najskuteczniejszych środków ustalania tożsamości swych stałych i okazjonalnych klientów, a także klientów, na których rzecz otwiera się rachunki, oraz by zwracali szczególną uwagę na niezwykle bądź podejrzane transakcje, a także zgłaszali transakcje, co do których podejrzewają, iż wynikają one z działalności przestępczej. W ust. 2 art. 18 Konwencji Nowojorska V zachęca do rozważenia możliwości współpracy, która przybrałaby formę zastosowania środków nadzoru, w tym np. licencjonowania wszystkich podmiotów zajmujących się przekazywaniem pieniędzy oraz środków wykrywania lub śledzenia fizycznego przewożenia przez granice gotówki bądź zbywalnych papierów na okaziciela, z zastrzeżeniem ścisłych zabezpieczeń zapewniających prawidłowość wykorzystywania informacji, jak również bez ograniczenia wolności przepływu kapitału.

Pozostając w tej tematyce, należy również zwrócić uwagę na pewną odmienną występującą między pojęciem „finansowania terroryzmu” a „praniem brudnych pieniędzy”²⁹. Pranie brudnych pieniędzy (rozumiane jako legalizacja korzyści pochodzących z działalności przestępczej)³⁰ jest zawsze przestępstwem, zaś finansowanie terroryzmu może się odbywać i często od-

²⁸ W ó j c i k, *Przeciwdziałanie*, s. 145.

²⁹ A. K e r s t e n, *Financing of Terrorism – A Predicate Offence to Money laundering?*, „European Journal of Law Reform” 2002, nr 2, s. 306.

³⁰ W i a k, *Prawnokarne*, s. 138. W literaturze przedmiotu wyróżnia się trzy fazy rozwoju zjawiska prania brudnych pieniędzy: (a) wprowadzenie funduszy osiągniętych z działalności przestępczej do systemów bankowych i finansowych; (b) przeprowadzenie kilku operacji finansowych w ramach systemu finansowego danego państwa, w celu utrudnienia dochodzenia lub wprowadzenia w błąd potencjalnych organów dochodzeniowych oraz nadanie środkom finansowym pozoru legalności; (c) ponowne wprowadzenie środków finansowych o pozornie legalnym charakterze do systemu finansowego określonego państwa. Szerzej zob. J. F. T h o n y, *Money Laundering and Terrorism Financing: An Overview*. IMF Legal Department, s. 3, www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/thony.pdf

bywa w sposób legalny, w formie np. darowizn, składek członkowskich na rzecz określonej organizacji, wsparcia ze strony państwa czy też dochodów uzyskiwanych z działalności gospodarczej, a nawet z akcji humanitarnych³¹.

Współcześnie coraz więcej dokumentów dotyczących terroryzmu opracowywanych pod auspicjami ONZ³² odnosi się do ochrony i poszanowania przez państwa praw człowieka oraz jego podstawowych wolności, które łamane są wskutek działań terrorystów³³. Rezolucja ZO ONZ nr 58/174 przypomina, iż wszelkie akty, metody i działania terrorystyczne są ukierunkowane na łamanie praw człowieka, podstawowych wolności i demokracji, oraz podkreśla, że każda osoba – bez względu na narodowość, rasę, religię czy też inne różnice – ma prawo do ochrony przed terroryzmem i aktami terrorystycznymi. W rezolucji tej zwraca się również uwagę na to, aby przy opracowywaniu środków walki z opisywanym zjawiskiem przestrzegać norm prawa międzynarodowego, a w szczególności międzynarodowych standardów praw człowieka³⁴.

W treści rezolucji ZO ONZ nr 56/88 znalazło się zdecydowane potępienie „potwornych aktów terroryzmu” (*heinous acts of terrorism*), które spowodowały ogromne straty w ludziach, zniszczenia i szkody w Nowym Jorku, Wa-

³¹ Szerzej zob. R. L o n c a, W. F i l i p k o w s k i, *Kryminologiczne i prawne aspekty finansowania terroryzmu*, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 4, s. 28-30; W. S t a n - k i e w i c z, *The Development of Nation Function in the Context of Legal Aspects with the Fight of Terrorism*, [w:] *Terrorism as a Timeless Actor on the International Stage*, red. S. Wojciechowski, Poznań: Wydawnictwo Naukowe INPiD UAM 2005, s. 100; W ó j c i k, *Przeciwdziałanie*, s. 80-98; J. W. W ó j c i k, *Prawne i kryminalistyczne zagadnienia przeciwdziałania finansowania terroryzmu*, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 1, s. 50-59.

³² Zob. m.in. rezolucje ZO ON: Human rights and terrorism, A/RES/50/186 z 22 grudnia 1995 r.; Human rights and terrorism, A/RES/52/133 z 12 grudnia 1997 r.; Human rights and terrorism, A/RES/56/160 z 19 grudnia 2001 r.; Human rights and terrorism, A/RES/58/174 z 22 grudnia 2003 r. Teksty wszystkich rezolucji dostępne na stronie: <http://www.un.org/documents/resga.htm>

³³ W i a k, *Prawnokarne*, s. 131.

³⁴ Zob. m.in. rezolucje ZO ON: Human rights and terrorism, A/RES/50/186 z 22 grudnia 1995 r.; Human rights and terrorism, A/RES/52/133 z 12 grudnia 1997 r.; Human rights and terrorism, A/RES/56/160 z 19 grudnia 2001 r.; Human rights and terrorism, A/RES/58/174 z 22 grudnia 2003 r.; Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, A/RES/58/187 z 22 grudnia 2003 r.; Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, A/RES/60/158 z 16 grudnia 2005 r.; Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, A/RES/61/171 z 19 grudnia 2006 r.; Protection of human rights and fundamental freedoms while countering terrorism, A/RES/62/159 z 18 grudnia 2007 r. Teksty wszystkich rezolucji dostępne na stronie: <http://www.un.org/documents/resga.htm>

szynngtonie i Pensylwanii, oraz podkreślono potrzebę dalszego wzmocnienia współpracy międzynarodowej między państwami, organizacjami międzynarodowymi oraz agencjami, organizacjami regionalnym i ONZ, w celu zapobiegania i zwalczania terroryzmu, we wszystkich jego formach oraz przejawach – niezależnie od tego, gdzie i przez kogo zostały popełnione. Zwraca się także uwagę na to, aby wszelkie środki, przedsiębrane w celu eliminacji zjawiska terroryzmu, były zgodne z przepisami Karty Narodów Zjednoczonych, prawa i odpowiednich konwencji międzynarodowych. Rezolucja ZO ONZ nr 56/88, potwierdza, iż przestępstwa zamierzone lub obliczone na wytworzenie stanu zastraszenia w całym społeczeństwie, określonych grupach osób lub u poszczególnych osób dla celów politycznych w żadnym wypadku nie mogą być usprawiedliwione, bez względu na motywy polityczne, filozoficzne, ideologiczne, rasowe, etniczne, religijne lub inne, które mogłyby być powołane w celu ich uzasadnienia (pkt 2). Rezolucja ta odnosi się również do działalności Komitetu Ad Hoc, postanawiając, iż ma on kontynuować prace nad kompleksową konwencją w sprawie międzynarodowego terroryzmu, a także nad projektem konwencji o zwalczaniu aktów terroryzmu jądrowego oraz opracowaniem innych aktów prawnych związanych ze zjawiskiem terroryzmu.

3. GLOBALNA STRATEGIA ZWALCZANIA TERRORYZMU

Prace organów ONZ mające na celu przygotowanie całościowego opracowania dotyczącego walki z terroryzmem zostały zapoczątkowane dnia 10 października 2001 r. Wówczas to Kofi Annan – ówczesny Sekretarz Generalny ONZ – powołał grupę roboczą ds. wypracowania przez Narody Zjednoczone polityki związanej z terroryzmem (Policy Working Group on the United Nations and Terrorism), która w 2002 r. sporządziła specjalny raport, składający się z 31 zaleceń³⁵. Prace te zakończyły się dnia 8 września 2006 r. przyjęciem przez Zgromadzenie Ogólne ONZ dokumentu o nazwie Globalna Strategia Zwalczania Terroryzmu³⁶, który znacznie przyczynił się do usystematy-

³⁵ Report of the Policy Working Group on the United Nations and Terrorism, UN General Assembly/Security Council, A/57/273-S/2002/875, <http://www.globalsecurity.org/security/library/report/2002/un-wrkngrp-terrorism.htm>

³⁶ The United Nations Global Counter-Terrorism Strategy, dokument został opublikowany jako załącznik (Plan of Action) do rezolucji ZO ON A/RES/60/288 z 8 września 2006 r. Tekst

zowania dotychczas stosowanych środków współpracy na szczeblu międzynarodowym oraz do jej zacieśnienia³⁷.

Globalna Strategia Zwalczenia Terroryzmu, podobnie jak wcześniej opisane rezolucje, zawiera postanowienia traktujące o „silnym potępieniu” wszelkich form i przejawów terroryzmu, popełnionych przez kogokolwiek, gdziekolwiek, a także w jakimkolwiek celu, dodając, iż stanowi on jedno z najpoważniejszych zagrożeń pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego. Świadczy o tym fakt, iż terroryzm – jak stanowi omawiany dokument – ma na celu zniszczenie praw człowieka, podstawowych wolności i demokracji, a ponadto zagraża integralności terytorialnej oraz bezpieczeństwu państw i dąży do destabilizacji legalnie powołanych rządów.

Strategia wzywa całą społeczność międzynarodową do podjęcia odpowiednich kroków w celu wzmocnienia współpracy w ramach opracowywania środków zapobiegania i zwalczania zjawiska terroryzmu. W szczególności państwa powinny: kontynuować prace dotyczące wprowadzenia zakazu nawoływania do popełniania czynów terrorystycznych i zapobiegania takim działaniom (pkt. I, 4); powstrzymywać się od organizowania, nakłaniania, ułatwiania, finansowania, popierania czy tolerowania działań terrorystycznych oraz do podjęcia odpowiednich środków w celu zapewnienia, iż na ich terytoriach nie znajdują się obozy treningowe bądź nie są one wykorzystywane do przygotowywania lub organizacji zamachów skierowanych przeciwko innym państwom lub ich obywatelom (pkt II, 1); współpracować w pełnym zakresie, na zasadzie „aut dedere aut iudicare”, w celu ukarania każdej osoby, która popiera, ułatwia, uczestniczy lub usiłuje uczestniczyć w finansowaniu, planowaniu, przygotowywaniu bądź dokonywaniu aktów terrorystycznych lub zapewnić bezpieczne schronienie ich sprawcom (pkt II, 2); wzmocnić koordynację i współpracę w zwalczaniu przestępstw wykazujących związki z terroryzmem, w tym handlu narkotykami we wszystkich jego aspektach, nielegalnym handlu bronią, praniem brudnych pieniędzy czy też przemytem materiałów jądrowych, chemicznych, biologicznych, radiologicznych i innych potencjalnie śmiertelnych (pkt II, 5); przedsięwziąć odpowiednie środki – przed przyznaniem azylu – mające zapewnić, iż osoba ubiegająca się o azyl, nie była zaangażowana w działalność terrorystyczną, a po przyznaniu azylu, w celu zapewnienia, że osoba mająca status uchodźcy nie wykorzystuje go do wspie-

dokumentu dostępny na stronie: <http://www.un.org/terrorism/strategy-counter-terrorism.shtml>

³⁷ W i a k, *Prawnokarne*, s. 131-132.

rania działalności terrorystycznej (pkt II, 7); przeciwdziałać wykorzystywaniu Internetu do rozpowszechniania terroryzmu (pkt II, 12); wzmocnić wysiłki krajowej, dwustronnej oraz subregionalnej, regionalnej i międzynarodowej współpracy w celu poprawy kontroli granicznej i celnej dla zapobiegania oraz wykrywania terrorystów i nielegalnego obrotu – między innymi – lekkiego uzbrojenia, amunicji i materiałów wybuchowych oraz materiałów jądrowych, chemicznych, biologicznych, radiologicznych i innych (pkt II, 13); zwiększyć wysiłki i współpracę w celu polepszenia zabezpieczenia wytwarzania i wydawania dokumentów tożsamości i dokumentów podróжных oraz do zapobiegania i wykrywania ich nieuprawnionego uzyskania bądź użycia (pkt II, 16); zapewnić zgodność podjętych środków, ze zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego, a w szczególności z praw człowieka i podstawowych wolności (pkt IV, 2 i 4)³⁸.

4. DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU AD HOC DO ZWALCZANIA TERRORYZMU

Na mocy rezolucji ZO ONZ nr 51/210 powołano w 1996 r. Komitet Ad Hoc, któremu zlecono przygotowanie projektów konwencji międzynarodowych o zwalczaniu terrorystycznych zamachów bombowych, a także o zwalczaniu aktów terroryzmu jądrowego. Natomiast wydaną dwa lata później rezolucją ZO ONZ nr 53/108³⁹ zakres Komitetu poszerzono o opracowanie projektów: konwencji w sprawie zwalczania terroryzmu (chodzi tutaj o Konwencję Nowojorską V) i całościowej konwencji dotyczącej zwalczania terroryzmu.

Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu terrorystycznych ataków bombowych (tzw. Konwencja Nowojorska IV⁴⁰) przyjęta została przez ZO ONZ, w Nowym Jorku 15 grudnia 1997 r.⁴¹ W art. 2 ust. 1 dokument ten stanowi, iż przestępstwa dopuszcza się każdy, kto bezprawnie i umyślnie dostarcza, umieszcza, wystrzeliwuje lub detonuje materiał wybuchowy albo inne śmier-

³⁸ Tamże, s. 131-132.

³⁹ „Terrorism”. Rezolucja ZO ON A/RES/53/108 z 8 grudnia 1998 r., <http://www.un.org/documents/resga.htm>

⁴⁰ W i a k, *Prawnokarne*, s. 135.

⁴¹ Międzynarodowa konwencja o zwalczaniu terrorystycznych ataków bombowych, przyjęta przez ZO ONZ w dniu 15 grudnia 1997 r., Dz. U. z 2007 r., nr 66, poz. 438.

cionośne narzędzie⁴² w miejscu użyteczności publicznej, w kierunku takiego miejsca lub na takie miejsce, infrastrukturę państwową lub rządową, system transportu publicznego albo infrastrukturę, z zamiarem spowodowania śmierci lub poważnych obrażeń ciała bądź z zamiarem spowodowania rozległych zniszczeń takiego miejsca, infrastruktury lub systemu, jeśli takie zniszczenie powoduje lub może spowodować poważne straty gospodarcze.

Przestępstwo takie może być również popełnione w formie usiłowania (art. 2 ust. 2 Konwencji Nowojorskiej IV) oraz współdziałania, organizowania lub polecenia popełnienia tego przestępstwa, a także poprzez jakiegokolwiek przyczynienie się do jego popełnienia przez grupę osób działających we wspólnym celu (art. 2 ust. 3 Konwencji Nowojorskiej IV). Każde państwo-strona jest zobowiązane do uznania opisanych czynów za przestępstwa karane na mocy prawa wewnętrznego oraz wzięcia pod uwagę (przy ustalaniu odpowiednich kar) ich „poważnego charakteru” (art. 2 pkt 4 Konwencji Nowojorskiej IV). Jak podkreśla się w literaturze przedmiotu, przedstawiona w art. 2 omawianego dokumentu charakterystyka przestępstwa ma wąski zakres⁴³. Argumentem przemawiającym za taką interpretacją jest brak uregulowania w jej treści czynów popełnianych z wykorzystaniem materiału wybuchowego lub innego śmiercionośnego narzędzia przeciwko ludności cywilnej.

Omawiając Konwencję Nowojorską IV warto również wspomnieć o art. 5, który nakłada na państwa obowiązek zagwarantowania w swoich ustawodawstwach wewnętrznych, iż opisane w art. 2 Konwencji przestępstwa, w szczególności gdy są zamierzone bądź obliczone na wzbudzenie strachu u ogółu społeczeństwa, grupy osób albo pojedynczych osoby, nie będą w żadnych okolicznościach usprawiedliwione przez względy natury politycznej, filozoficznej, ideologicznej, rasowej, etnicznej, religijnej lub innego rodzaju. Konwencja ta wzywa państwa do udzielania sobie wzajemnej pomocy w związku z dochodzeniami, postępowaniami karnymi lub ekstradycją, mającymi związek z przestępstwami określonymi w art. 2 (art. 10, 13), a także do

⁴² Sformułowanie „materiał wybuchowy albo inne śmiercionośne narzędzie” jest rozumiane jako: „(a) materiał wybuchowy lub broń palną albo narzędzie, którego przeznaczeniem jest spowodowanie śmierci, poważnych obrażeń ciała lub znacznych szkód materialnych, bądź które może je spowodować; (b) broń lub narzędzie, którego przeznaczeniem jest lub które może spowodować śmierć, poważne obrażenia ciała lub znaczne szkody materialne poprzez wyzwolenie, rozsiewanie lub wpływ toksycznych substancji chemicznych, czynników biologicznych, toksyn lub podobnych substancji, albo poprzez promieniowanie lub materiał radioaktywny” (art. 1 ust. 3 Konwencji Nowojorskiej IV).

⁴³ W i a k, *Prawnokarne*, s. 136.

współpracy w ich zapobieganiu (art. 15) i powiadamiania o wynikach postępowań (art. 16).

Projekt Międzynarodowej konwencji w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego został zgłoszony przez Federację Rosyjską w 1998 r., a sama umowa międzynarodowa (tzw. Konwencja Nowojorska VI⁴⁴) została przyjęta przez ZO ONZ w Nowym Jorku 13 kwietnia 2005 r.⁴⁵ Konwencja ta w art. 2 ust. 1 zawiera – jak podkreślają niektórzy badacze – definicję terminu „terroryzm jądrowy”⁴⁶, stanowiąc, iż przestępstwo popełnia każdy, kto bezprawnie i umyślnie: posiada materiał promieniotwórczy lub wytwarza bądź posiada urządzenie: z zamiarem spowodowania śmierci lub poważnego uszkodzenia ciała albo z zamiarem spowodowania poważnej szkody w mieniu lub środowisku; w jakikolwiek sposób używa materiału promieniotwórczego lub urządzenia bądź używa albo powoduje szkodę w obiekcie jądrowym w sposób powodujący uwolnienie lub ryzyko uwolnienia materiału promieniotwórczego: z zamiarem spowodowania śmierci lub poważnego uszkodzenia ciała albo z zamiarem spowodowania poważnej szkody w mieniu lub środowisku, albo z zamiarem zmuszenia osoby fizycznej lub prawnej albo organizacji międzynarodowej lub państwa do określonego działania lub zaniechania.

Dodatkowo konwencja przewiduje, iż przestępstwa dopuszcza się osoba, która grozi popełnieniem określonych czynów oraz bezprawnie i świadomie domaga się materiału promieniotwórczego, urządzenia lub obiektu jądrowego, posługując się groźbą bądź przy użyciu siły (art. 2, ust. 2 pkt b Konwencji Nowojorskiej VI), a także ten, kto usiłuje popełnić czyn z wymienionego wyżej ust. 1 (ust. 3) Konwencji Nowojorskiej VI, jak również uczestniczy jako współsprawca, organizuje lub kieruje innymi osobami w celu popełnienia wskazanych czynów (z ust. 1, 2, 3 Konwencji Nowojorskiej VI) bądź w jakikolwiek inny sposób przyczynia się do ich popełnienia przez grupę osób działających we wspólnym celu (ust. 4 Konwencji Nowojorskiej VI).

Konwencja Nowojorska VI nie ma zastosowania do przestępstw popełnionych na terenie jednego państwa, jeżeli podejrzany i ofiary są obywatelami tego państwa, a podejrzany schwytany został na jego terytorium i żadne inne

⁴⁴ Tamże, s. 143.

⁴⁵ Międzynarodowa konwencja w sprawie zwalczania aktów terroryzmu jądrowego, przyjęta przez ZO NZ dnia 13 kwietnia 2005 r., Dz. U. z 2010, nr 112, poz. 740.

⁴⁶ C. C. J o y n e r, *Countering Nuclear Terrorism: A Conventional Response*, „European Journal of International Law” 2007, nr 2, s. 234.

państwo nie ma podstaw do sprawowania nad nim swojej jurysdykcji (art. 3). Ponadto z zakresu konwencji wyłączone są sprawy związane z działalnością sił zbrojnych w trakcie konfliktu zbrojnego oraz podejmowaniem przez nie działań w ramach realizacji obowiązków służbowych (art. 4 ust. 2). Odpowiedzialność za te czyny regulowana jest na podstawie wewnętrznych norm karnych bądź międzynarodowego prawa humanitarnego⁴⁷. Wszelkie zaś czyny mieszczące się w zakresie omawianej konwencji mają być przez państwa uznane za przestępstwa i poddane odpowiednim karom, przy uwzględnieniu ich „poważnego charakteru” (art. 5).

Konwencja Nowojorska VI, podobnie jak wcześniej przedstawione umowy międzynarodowe, zawiera przepisy wzywające państwa do ściślejszej współpracy celem zapobiegania i przeciwdziałania aktom terroryzmu jądrowego oraz wymiany informacji (art. 7), zaliczenia wszystkich wymienionych w art. 2 czynów jako podlegających ekstradycji (art. 13), udzielania wzajemnej pomocy w związku z dochodzeniami, postępowaniami karnymi lub ekstradycją (art. 14) oraz wyłączenia możliwości uznania czynów z art. 2 za przestępstwa polityczne, związane z przestępstwem politycznym bądź popełnione z pobudek politycznych (art. 15).

W związku z powołaniem Komitetu Ad Hoc postanowiono wrócić do idei przygotowania całościowej konwencji o zwalczaniu międzynarodowego terroryzmu, która miała być spójna i kompleksowa, co – pod wpływem licznych aktów terrorystycznych mających miejsce na przestrzeni ostatnich lat – spotkało się ze zrozumieniem i poparciem społeczności międzynarodowej i miało wyraz w propozycji podjęcia prac nad jej projektem, których inicjatorem była najpierw Algieria (1994 r.), a następnie Indie (1996 r.)⁴⁸. Podkreślić należy, iż w projekcie konwencji z 2002 r.⁴⁹ zawarta została definicja pojęcia „przestępstwa terrorystycznego”, będąca wyrazem kompromisu między pań-

⁴⁷ W i a k, *Prawnokarne*, s. 144.

⁴⁸ B. T. van G i n k e l, *The United Nations: Towards a Comprehensive Convention on Combating Terrorism*, [w:] *Confronting Terrorism, European Experiences, Threat Perceptions and Policies*, red. M. van Leeuwen, Hague: Kluwer Law International 2003, s. 216-217; W i a k, *Prawnokarne*, s. 145.

⁴⁹ Draft Comprehensive Convention, Report of the Ad Hoc Committee established by General Assembly Resolution 51/210 of 17 December 1996. Tekst dokumentu został opublikowany w: *Terrorism as a Challenge for National and International Law: Security versus Liberty?*, red. C. Walter, V. Röben, F. Schorkopf, S. Vöneky, Berlin: Springer 2004, s. 1109-1124. Jest również dostępny na stronie: <http://www.legislationline.org/search/runSearch/1/key/Draft+Comprehensive+Convention%2C+Report+of+the+Ad+Hoc+Committee/rows/10>

stwami⁵⁰. Zgodnie z art. 2 ust. 1 tego projektu, przestępstwo popełnia każda osoba, która używając jakichkolwiek środków, bezprawnie i umyślnie, powoduje: śmierć bądź poważne uszkodzenie ciała osoby; poważne uszkodzenie własności publicznej lub prywatnej, w tym miejsca użytku publicznego, obiektu państwowego bądź rządowego, systemu transportu publicznego lub środowiska naturalnego; uszkodzenie własności, miejsc, obiektów lub systemów powodujących bądź mogących powodować poważne straty ekonomiczne – kiedy celem takiego czynu jest, z powodu jego charakteru albo kontekstu, zastraszenie ludności lub zmuszenie rządu bądź organizacji międzynarodowej do wykonania lub powstrzymania się od wykonania jakiegokolwiek czynu.

Ponadto za przestępstwo uważa się groźbę, która musi być poważna i wiarygodna (art. 2 ust. 2 projektu), siłowanie (art. 2 ust. 3 projektu) oraz współdziałanie, organizowanie lub kierowanie innymi osobami w celu popełnienia wskazanych czynów bądź przyczynianie się w jakikolwiek inny sposób do ich popełnienia przez grupę osób działających we wspólnym celu (art. 2 ust. 4 projektu).

Prace nad omawianym projektem są w zaawansowanej fazie, jednakże brak porozumienia w kwestii umieszczenia w konwencji klauzuli, która pozwalałaby na odróżnienie terroryzmu od walki narodowowyzwoleńczej, jak również uznania za przestępstwo „terroryzmu państwowego”, uniemożliwia ich zakończenie⁵¹. Warto zaznaczyć, iż także podczas 12. sesji Komitetu Ad Hoc, mającej miejsce 25 i 16 lutego oraz 6 marca 2007 r., nie rozwiązano spornych punktów⁵².

⁵⁰ W i a k, *Prawnokarne*, s. 145.

⁵¹ Z. W. G a l i c k i, *International Multilateral Treaties and Terrorism*, [w:] *Walka z terroryzmem w świetle prawa międzynarodowego*, red. M. Chorośnicki, P. Czubik, K. Lan-kosz, Bielsko Biała: Wydawnictwo STO 2005, s. 16; M. H m o u d, *Negotiating the Draft Comprehensive Convention on International Terrorism*, „Journal of International Criminal Justice” 2006, nr 4, s. 1033-1034; van G i n k e l, *The United Nations*, s. 221, 223; W i a k, *Prawnokarne*, s. 148.

⁵² Report of the Ad Hoc Committee established by General Assembly resolution 51/210 of 17 December 1996. Twelfth session (25, 26 February and 6 March 2007). General Assembly. Official Records. Sixty-third session. Supplement No. 37 (A/63/37), New York 2008 s. 5-6, 8-11. Tekst dokumentu dostępny również na stronie: <http://www.un.org/terrorism/adhoccom.shtml>

5. ŚRODKI PODEJMOWANE PRZEZ RADĘ BEZPIECZEŃSTWA ONZ

Karta Narodów Zjednoczonych w art. 24 ust. 1 nakłada na Radę Bezpieczeństwa „główną odpowiedzialność za utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa”, przyznając jej odpowiednie do realizacji tego zadania kompetencje. Początkowo jednak, przede wszystkim ze względów politycznych, jej aktywność w zakresie zapobiegania i zwalczania terroryzmu opierała się jedynie na potępianiu tego zjawiska oraz wzywaniu państw do współpracy⁵³. Dopiero wydarzenia z 11 września 2001 r. w USA, które wywarły ogromny wpływ na zmianę podejścia społeczności międzynarodowej do zjawiska terroryzmu⁵⁴, sprawiły, iż Rada Bezpieczeństwa zaczęła wydawać decyzje prawnie wiążące państwa członkowskie ONZ dotyczące walki z terroryzmem⁵⁵. Do najważniejszych dokumentów sporządzonych przez ów organ można zaliczyć: rezolucję RB ONZ 1373 (2001) – z 28 września 2001 r.⁵⁶; rezolucję RB ONZ 1540 (2004) – z 18 kwietnia 2004 r.⁵⁷; rezolucję RB ONZ 1624 (2005) – z 14 września 2005 r.⁵⁸

Rezolucja RB ONZ 1373 (2001) w preambule podkreśla – podobnie jak wcześniejsze rezolucje – iż każdy akt terroryzmu prowadzi do naruszenia międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa. Rezolucja zwraca także uwagę na wzrost liczby takich zdarzeń, wynikających coraz częściej z nietolerancji i ekstremizmu, oraz wzywa do współpracy, w trybie pilnym, mającej na celu zapobieganie i zwalczanie tego typu zjawisk.

Dokument ów odnosi się w głównej mierze do eliminacji zjawiska finansowania terroryzmu⁵⁹, wskazując jednocześnie środki, jakie powinny podjąć

⁵³ M. A. O s m a n, *The United Nations and Peace Enforcement. Wars, Terrorism and Democracy*, Ashgate 2002, s. 119; B. S a u l, *Definition of "Terrorism" in the UN Security Council: 1985-2004*, „Chinese Journal of International Law” 2005, nr 1, s. 143; W i a k, *Prawnokarne*, s. 149.

⁵⁴ V a n K r i e k e n, *Terrorism*, s. 5.

⁵⁵ W i a k, *Prawnokarne*, s. 149.

⁵⁶ Threats to International Peace and Security Caused by Terrorist Acts, rezolucja RB NZ 1373 (2001) z 28 września 2001 r., [http://www.un.org/ Docs/scres/2001/sc2001.htm](http://www.un.org/Docs/scres/2001/sc2001.htm)

⁵⁷ Non-Proliferation of Weapons of Mass Destruction, rezolucja RB NZ 1540 (2004) z 18 kwietnia 2004 r., http://www.un.org/Docs/sc/ unsc_resolutions04.html

⁵⁸ Threats to International Peace and Security (Security Council Summit 2005), rezolucja RB NZ 1624 (2005) z 14 września 2005 r., http://www.un.org/Docs/sc/unsc_resolutions05.htm

⁵⁹ W ó j c i k, *Przeciwdziałanie*, s. 138.

w tym celu państwa, do których można zaliczyć: obowiązek uznania za przestępstwo przez dane państwo umyślnego przekazywania bądź gromadzenia, w jakikolwiek sposób, pośrednio lub bezpośrednio, funduszy przez jego obywateli lub na jego terytorium z zamiarem wykorzystania ich bądź z wiedzą, że zostaną one wykorzystane w dla celów przeprowadzenia aktów terrorystycznych (b); obowiązek zamrażania funduszy i innych aktywów finansowych lub ekonomicznych, należących do osób, które popełniają lub usiłują popełnić akt terrorystyczny albo uczestniczą lub ułatwiają popełnienie takiego aktu; odnosi się to także m.in. do podmiotów będących własnością lub kontrolowanych przez takie osoby, jak również do osób i podmiotów działających w ich imieniu, bądź pod ich kierunkiem (c); obowiązek wprowadzenia przez dane państwo zakazu dla swoich obywateli oraz innych osób i podmiotów przebywających na jego terytorium, tworzenia jakichkolwiek funduszy, aktywów finansowych lub zasobów ekonomicznych lub innych usług, przeznaczonych dla osób, które popełniają lub usiłują popełnić akt terrorystyczny albo uczestniczą lub ułatwiają popełnienie takiego aktu, jak również do podmiotów będących własnością lub kontrolowanych przez takie osoby, a także do osób i podmiotów działających w ich imieniu bądź pod ich kierunkiem (d).

Dodatkowo warto zwrócić uwagę, iż rezolucja RB ONZ 1373 (2001) stanowi, że państwa powinny m.in. powstrzymać się od udzielania wsparcia – czynnego bądź biernego – podmiotom i osobom zaangażowanym w popełnianie aktów terrorystycznych, zwalczać procesy rekrutacji członków grup terrorystycznych, eliminować zaopatrywanie terrorystów w broń, wymieniać informacje mające na celu ostrzeżenie innych państw przed planowanymi atakami terrorystycznymi, odmawiać udzielania schronienia osobom finansującym, planującym, wspierającym lub popełniającym akty terrorystyczne, zapewnić, iż każda osoba uczestnicząca w finansowaniu, planowaniu, przygotowaniu lub popełnianiu aktu terrorystycznego bądź we wspieraniu terrorystów stanie przed wymiarem sprawiedliwości, a także zapobiegać przemieszczaniu się terrorystów i grup terrorystycznych poprzez skuteczne kontrole graniczne oraz kontrole wydawania dokumentów tożsamości i dokumentów podróży (pkt 2).

Należy jednocześnie podkreślić, iż rezolucja RB ONZ 1373 (2001) ustanowiła – w pkt 6 – Komitet Antyterrorystyczny (Counter Terrorism Committee), którego zadaniem jest monitorowanie przebiegu implementacji uregulowań zawartych w tym dokumencie⁶⁰.

⁶⁰ Szerzej na ten temat zob. C. A. W a r d, *Building Capacity to Combat International*

Omawiany dokument ma istotne znaczenie dla zapobiegania i zwalczania terroryzmu, które można przedstawić w trzech punktach⁶¹. Po pierwsze, posługuje się ona środkami o charakterze quasi-prawotwórczym i prawotwórczym⁶², zastępując umowy międzynarodowe i ograniczając liczbę osób uczestniczących w pracach nad treścią wiążących aktów prawnych do 15 członków RB ONZ. Po drugie, środki te odnoszą się do zjawiska terroryzmu międzynarodowego i nie są ograniczone ani terytorialnie, ani czasowo⁶³. Po trzecie natomiast, na państwa zostało nałożonych – na podstawie rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych – wiele poważnych obowiązków, dotyczących dostosowania prawa krajowego do jej przepisów⁶⁴, które były pomijane we wcześniejszych aktach normatywnych, poruszających podobną tematykę.

Druga z wymienionych – rezolucja RB ONZ 1540 (2004) – podkreśla, iż rozprzestrzenianie broni jądrowej, chemicznej i biologicznej stanowi zagrożenie dla międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa, oraz wzywa do wzmocnienia współpracy na szczeblu krajowym, subregionalnym, regionalnym i międzynarodowym w celu eliminacji tego zagrożenia. Zobowiązuje również państwa do powstrzymania się od wszelkich form wsparcia podmiotów niepaństwowych (*non-State actors*), które starają się rozwijać, nabywać, wytwarzać, przechowywać, transportować, przemieszczać lub wykorzystywać broń jądrową, chemiczną albo biologiczną (pkt 1), jak również do przyjęcia i wprowadzenia skutecznych procedur zakazujących każdemu podmiotowi niepaństwowemu wytwarzania, nabywania, posiadania, rozwijania, transportowania, przenoszenia lub wykorzystywania broni jądrowej, chemicznej albo biologicznej, zwłaszcza dla celów terrorystycznych, jak i wszelkich starań zmierzających do podjęcia takiej działalności, uczestniczenia w niej jako współsprawca, pomocnik lub osoba finansująca (pkt 2).

Terrorism: The Role of the United States Security Council, „Journal of Conflict and Security Law” 2003, nr 2, s. 297-305. Zob. także: <http://www.un.org/en/sc/ctc/>

⁶¹ W i a k, *Prawnokarne*, s. 151-152.

⁶² N. K i r s c h, *The Rise and Fall of Collective Security: Terrorism, US Hegemony, and the Plight of the Security Council*, [w:] *Terrorism as a Challenge for National and International Law: Security versus Liberty?*, Eds. V. Röben, F. Schorkopf, S. Vöneky, C. Walter, Berlin: Springer 2004, s. 883-884.

⁶³ W i a k, *Prawnokarne*, s. 151.

⁶⁴ P. O g o n o w s k i, *Rezolucja 1373 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu międzynarodowego i jej wykonanie*, „Państwo i Prawo” 2003, nr 3, s. 73.

Ostatnia z przywołanych – rezolucja RB ONZ 1624 (2005) podkreśla „głębokie zaniepokojenie” faktem, iż nakłanianie do aktów terroryzmu, motywowane nietolerancją i ekstremizmem, stanowi poważne i ciągle rosnące zagrożenie dla poszanowania praw człowieka, narusza rozwój społeczny i gospodarczy państwa oraz osłabia globalną stabilizację. W związku z tym, jak stanowi omawiany dokument, zarówno ONZ, jak i poszczególne państwa powinny przedsięwziąć odpowiednie środki zarówno na płaszczyźnie międzynarodowej, jak i krajowej w celu zapobiegania i zwalczania tego zjawiska, a zwłaszcza w celu ochrony prawa do życia. Rezolucja w szczególności wzywa do podjęcia inicjatyw, które mają być zgodne z obowiązkami wynikającymi z prawa międzynarodowego, polegających, zgodnie z pkt 1, na: wprowadzeniu zakazu nakłaniania do popełnienia aktu terrorystycznego lub aktów, zapobieganiu takim czynom oraz nieudzielaniu schronienia osobom, wobec których istnieją wiarygodne i istotne informacje, dające poważne powody, aby uważać, iż dopuścili się one takich czynów.

W literaturze przedmiotu podkreśla się, iż w rezolucji RB ONZ 1624 (2005) nie ma wyraźnego wskazania, czy zakaz nawoływania ma się odnosić także do zachowań niepublicznych i pochwalania terroryzmu, czy jedynie do aktów publicznych⁶⁵.

6. ROLA RADY GOSPODARCZEJ I SPOŁECZNEJ ONZ

Rada Gospodarcza i Społeczna NZ (dalej zwana: ECOSOC), działająca na mocy Rozdziału X Karty Narodów Zjednoczonych, zgodnie z art. 62 ma kompetencje m.in. do udzielania zaleceń w celu przyczyniania do zachowania i poszanowania praw człowieka oraz podstawowych wolności (ust. 2), a także do opracowywania projektów konwencji mieszczących się w zakresie jej kompetencji (ust. 3)⁶⁶. Posiada ona również wiele podlegających jej organów pomocniczych, zajmujących się tematyką zapobiegania i zwalczania terroryzmu, wśród których należy wyróżnić: Komisję Praw Człowieka ONZ (United Nations Commission on Human Rights – UNCHR)⁶⁷ oraz Biuro Naro-

⁶⁵ B. S a u l, *Defining Terrorism in International Law*, Oxford: Oxford University Press 2006, s. 248.

⁶⁶ V a n K r i e k e n, *Terrorism*, s. 155-156.

⁶⁷ Komisja Praw Człowieka została ustanowiona przez ECOSOC rezolucją 5 (I) z dnia 16 stycznia 1946 r. (tekst dokumentu dostępny na stronie: <http://www.un.org/depts/dhl/resguide/>)

dów Zjednoczonych ds. narkotyków i przestępczości (United Nations Office on Drugs and Crime – UNODC)⁶⁸.

W ramach Komisji Praw Człowieka ONZ została utworzona Podkomisja ds. Popierania i Ochrony Praw Człowieka (Subcommission on the Promotion and Protection of Human Rights)⁶⁹, dzięki której w 1999 r. powstał, opracowany przez Kalliopi K. Koufa, wstępny raport⁷⁰, zwracający uwagę na istotne kwestie dotyczące zależności między prawami człowieka a terroryzmem⁷¹. Autorka raportu podkreśliła, iż istnieje potrzeba uznania istnienia oraz naświetlenia faktycznie istniejącego związku pomiędzy terroryzmem a prawami człowieka, na który przez długi czas nie zwracano uwagi na forum Narodów Zjednoczonych, w wyniku podziałów ideologicznych występujących w różnych państwach, a dotyczących odmiennego podejścia do kwestii terroryzmu i jego wpływu na pełne korzystanie z praw człowieka i podstawowych wolności (roz. II, cz. A, pkt 18). Ponadto Koufa wyróżniła trzy odrębne obszary, w których terroryzm zagraża wartościom społecznym i politycznym, odnoszącym się – bezpośrednio lub pośrednio – do pełnego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności, a mianowicie: życie, wolność i godność osoby ludzkiej, społeczeństwo demokratyczne, a także pokój społeczny oraz porządek publiczny. W raporcie zwrócono również uwagę na po-

spechr.htm), od dnia 26 marca 2006 r. funkcjonuje ona jako Rada Praw Człowieka ONZ (United Nations Human Rights Council, UNHRC) (<http://www.un.org/depts/dhl/resguide/spechr.htm>).

⁶⁸ Biuro NZ ds. narkotyków i przestępczości powstało w 1997 r. z połączenia Centrum ds. Zapobiegania Przestępczości Międzynarodowej (Centre for International Crime Prevention, w skrócie CICP) oraz Programu NZ ds. zwalczania narkotyków (United Nations Drug Control Programme, UNDCP) (<http://www.unbrussels.org/agencies/unodc.html>).

⁶⁹ Podkomisja ds. Popierania i Ochrony Praw Człowieka została utworzona rezolucją 9 (II) z dnia 21 czerwca 1946 r. (tekst dokumentu dostępny na stronie: <http://www.un.org/depts/dhl/resguide/spechr.htm>), przed dniem 27 lipca 1999 r. funkcjonowała ona jako Podkomisja ds. Zapobiegania Dyskryminacji i Ochrony Mniejszości (Subcommission on Prevention of Discrimination and Protection of Minorities), zaś od 2006 r., jej prace kontynuowane są przez Komitet Doradczy Rady Praw Człowieka (Human Rights Council Advisory Committee) (<http://www.un.org/depts/dhl/resguide/spechr.htm>).

⁷⁰ Review of further developments in fields with which the Sub-Commission has been or may be concerned; Review of issues not previously the subject of studies but which the Sub-Commission has decided to examine: Terrorism and human rights. Preliminary report prepared by Ms. Kalliopi K. Koufa. Special Rapporteur. E/CN.4/Sub.2/1999/27 z dnia 7 czerwca 1999 r. Tekst dokumentu dostępny na stronie: [http://www.unhcr.ch/Huridocda/Huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.CN.4.Sub.2.1999.27.En?Opendocument](http://www.unhcr.ch/Huridocda/Huridoca.nsf/(Symbol)/E.CN.4.Sub.2.1999.27.En?Opendocument)

⁷¹ Van K r i e k e n, *Terrorism*, s. 157.

trzebę podjęcia przez Narody Zjednoczone działań związanych ze zwalczaniem niepaństwowych organizacji terrorystycznych oraz lepszej współpracy pomiędzy różnymi jej agencjami⁷².

W czerwcu 2001 r. Koufa przedstawiła kolejny raport⁷³, składający się z pięciu rozdziałów, dotyczący⁷⁴ informacji na temat rozwoju działań międzynarodowych odnoszących się do terroryzmu, od kiedy raport z 1999 r. został ogłoszony, oraz problemów związanych ze zdefiniowaniem terroryzmu, a także z potrzebą odróżnienia go od konfliktu zbrojnego. W jego treści podjęto również kwestie związane z zagrożeniami dotyczącymi tzw. terroryzmem masowego rażenia/zniszczenia (*mass destruction terrorism*) i innymi formami terroryzmu oraz oddziaływania terroryzmu na prawa człowieka. We wnioskach końcowych raportu Koufa stwierdza, iż łamanie praw człowieka, prawa humanitarne i podstawowych zasad zawartych w Karcie Narodów Zjednoczonych stanowi główną przyczynę terroryzmu oraz że walka z nim wymaga pełnej ochrony i gwarancji realizacji tych praw i zasad (rozd. V pkt 130).

Biuro Narodów Zjednoczonych ds. narkotyków i przestępczości od wielu lat zajmowało się problematyką związaną z międzynarodowym terroryzmem oraz współpracą międzypaństwową w tym zakresie. W roku 2002 Zgromadzenie Ogólne ONZ rozszerzyło program działań Biura o Oddział ds. Zapobiegania Terroryzmowi (Terrorism Prevention Branch – TPB). Organ ów ma za zadanie udzielać pomocy państwom na ich wnioski, w ramach prawnych aspektów zwalczania terroryzmu, w szczególności w procedurze ratyfikacji wdrażania międzynarodowych instrumentów prawnych dotyczących terroryzmu oraz we wzmocnieniu zdolności krajowych systemów sprawiedliwości do stosowania ich postanowień, zgodnie z zasadami praworządności. Biuro odgrywa istotną rolę w walce z terroryzmem, także poprzez ułatwienie współpracy międzynarodowej w sprawach karnych związanych z tym zjawiskiem, oraz pomiędzy samym Biurem i Oddziałem a organizacjami subregionalnymi,

⁷² Tamże, s. 157.

⁷³ Commission on Human Rights. Sub-Commission on the Promotion and Protection of Human Rights; Fifty-third session: other issues. Terrorism and Human Rights. Progress report prepared by Ms. Kalliopi K. Koufa. Special Rapporteur. E/CN.4/Sub.2/2001/31 z dnia 27 czerwca 2001 r. Tekst dokumentu dostępny na stronie: http://www.un.org/documents/ecosoc/cn4/sub2/e-cn4sub2_01_31.pdf

⁷⁴ Van K r i e k e n, *Terrorism*, s. 157-158.

regionalnymi i międzynarodowymi, przede wszystkim w celu zapewnienia odpowiedniej pomocy prawnej⁷⁵.

7. PODSUMOWANIE

Terroryzm stanowi obecnie jedno z najpoważniejszych zagrożeń o charakterze globalnym, które uderza w dobra prawne istotne z punktu widzenia zarówno całego społeczeństwa, jak i poszczególnych jego jednostek. Podjęte w niniejszym artykule rozważania dotyczące problematyki przeciwdziałania temu zjawisku na płaszczyźnie międzynarodowej wykazały, że skala zagrożenia została wyraźnie dostrzeżona dopiero na przełomie XX/XXI w., kiedy to miały miejsce niespotykane dotychczas zamachy, których skutkiem były liczne ofiary ludzkie oraz ogromne straty materialne. Wówczas to rozpoczęła się tzw. ofensywa legislacyjna, która doprowadziła do powstania niezwykle istotnych i potrzebnych aktów normatywnych, do których w głównej mierze należy zaliczyć rezolucje opracowane przez ZO ONZ oraz inne dokumenty będące efektem działań pozostałych organów ONZ.

Głównym celem owych regulacji, który w znacznym stopniu został osiągnięty, było podkreślenie zagrożenia, płynącego ze strony terroryzmu dla bezpieczeństwa, porządku publicznego, ustroju demokratycznego państwa i podstawowych praw człowieka, oraz rozszerzenie i zharmonizowanie współpracy międzynarodowej w celu eliminacji tego zjawiska.

Ogromną zaletą przyjętych wówczas aktów prawnych były także regulacje wzywające krajowych ustawodawców do przyjęcia regulacji kryminalizujących zachowania polegające na finansowaniu terroryzmu. Słusznie bowiem uznano, że ograniczenie terrorystom dostępu do środków finansowych, niezbędnych do przygotowania i przeprowadzenia zamachów, znacznie ograniczy nie tylko ich częstotliwość, ale przede wszystkim rozmiar.

Nie ulega więc wątpliwości, iż podjęte przez ONZ działania legislacyjne, dotyczące opracowania regulacji pozwalających na efektywne przeciwdziałanie oraz zapobieganie zjawisku terroryzmu, były niezbędne i – pomimo pewnych niedoskonałości – należy je ocenić pozytywnie.

Zastanawiając się natomiast nad kierunkiem zmian, jakie ewentualnie mogą się pojawić w przyszłości w przedstawionych w niniejszym artykule regula-

⁷⁵ Szerzej na temat Biura NZ ds. narkotyków i przestępczości zob. <http://www.unodc.org/unodc/en/terrorism/the-role-of-unodc-in-terrorism-prevention.html?ref=menu>

cjach, należy mieć na uwadze przede wszystkim kwestię sankcji karnych za dopuszczenie się przestępstwa o charakterze terrorystycznym. Zasadne wydaje się nie tylko przyjęcie założenia co do ich proporcjonalności względem ciężaru danego czynu, ale również realizacji przez nie funkcji odstraszającej – poprzez posiadanie odpowiedniego poziomu surowości, który będzie zniechęcał potencjalnych sprawców od ich popełniania. Jednocześnie należy przy tym pamiętać o przestrzeganiu podstawowych praw i wolności człowieka oraz o poszanowaniu przyrodzonej godności osoby ludzkiej. Środki walki z terroryzmem nie powinny bowiem prowadzić do łamania fundamentalnych zasad, na których opiera się nie tylko prawo karne, ale prawo w ogóle. Przy ich formułowaniu należy przede wszystkim mieć na uwadze zarówno funkcję represyjną, stanowiącą odpowiednią dolegliwość za dopuszczenie się określonego czynu zabronionego, jak i zadośćuczynienie poczuciu społecznej sprawiedliwości – zwłaszcza ofierze bądź jej rodzinie.

Ewentualne zmiany w przepisach prawnokarnych – tak na płaszczyźnie międzynarodowej, jak i w ustawodawstwach wewnętrznych – dotyczących przeciwdziałania zjawisku terroryzmu powinny zmierzać właśnie do realizacji wyżej przedstawionych postulatów.

BIBLIOGRAFIA

- G a l i c k i Z. W.: *International Multilateral Treaties and Terrorism*, [w:] *Walka z terroryzmem w świetle prawa międzynarodowego*, red. M. Chorośnicki, P. Czubik, K. Lankosz, Bielsko Biala: Wydawnictwo STO 2005, s. 16.
- G i n k e l B. T. van: *The United Nations: Towards a Comprehensive Convention on Combating Terrorism*, [w:] *Confronting Terrorism, European Experiences, Threat Perceptions and Policies*, Ed. M. van Leeuwen, Hague: Kluwer Law International 2003, s. 216-217.
- H m o u d M.: *Negotiating the Draft Comprehensive Convention on International Terrorism*, „*Journal of International Criminal Justice*” 2006, nr 4, s. 1033-1034.
- I n d e c k i K.: *Prawo karne wobec terroryzmu i aktu terrorystycznego*, Łódź: Wydawnictwo UŁ 1998, s. 64-65.
- J o y n e r C.C.: *Countering Nuclear Terrorism: A Conventional Response*, „*European Journal of International Law*” 2007, nr 2, s. 234.
- K e r s t e n A.: *Financing of Terrorism – A Predicate Offence to Money laundering?*, „*European Journal of Law Reform*” 2002, nr 2, s. 306.
- K i r s c h N.: *The Rise and Fall of Collective Security: Terrorism, US Hegemony, and the Plight of the Security Council*, [w:] *Terrorism as a Challenge for National*

- and International Law: Security versus Liberty?, Eds. V. Röben, F. Schorkopf, S. Vöneky, C. Walter, Berlin: Springer 2004, s. 883-884.
- K r i e k e n P. J. van: Terrorism and the International Legal Order. The Hague: T.M.C. Asser Press 2002, s. 4-5.
- L a m b e r t J. J.: Terrorism and Hostages in International Law – A Commentary on the Hostages Convention 1979, Cambridge: Grotius Publications 1980, s. 32.
- L o n c a R., F i l i p k o w s k i W.: Kryminologiczne i prawne aspekty finansowania terroryzmu, „Wojskowy Przegląd Prawniczy” 2005, nr 4, s. 28-30.
- M u r p h y J. F.: United Nations Proposals on the Control and Repression of Terrorism, w: International Terrorism and Political Crimes, Ed. M. Cherif Bassiouni, Springfield: Charles C. Thomas Pub. Ltd 1975, s. 501.
- O g o n o w s k i P.: Rezolucja 1373 Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie zwalczania terroryzmu międzynarodowego i jej wykonanie, Państwo i Prawo” 2003, nr 3, s. 73.
- O s m a n M.A.: The United Nations and Peace Enforcement. Wars, Terrorism and Democracy, Ashgate 2002, s. 119.
- P i e t h M.: Financing of Terrorism: Following the Money, „European Journal of Law Reform” 2002, nr 2, s. 365.
- R e e v e S.: One Day in September: The Full Story of the 1972 Munich Massacre and the Israeli Revenge Operation „Wrath of God”, New York: Arcade Publishing 2000.
- S a u l B.: Definition of „Terrorism” in the UN Security Council: 1985-2004, „Chinese Journal of International Law” 2005, nr 1, s. 143.
- S a u l B.: Defining Terrorism in International Law, Oxford: Oxford University Press 2006, s. 248.
- S t a n k i e w i c z W.: The Development of Nation Function in the Context of Legal Aspects with the Fight of Terrorism, [w:] Terrorism as a Timeless Actor on the International Stage, red. S. Wojciechowski, Poznań: Wydawnictwo Naukowe INPiD UAM 2005, s. 100.
- Terrorism as a Challenge for National and International Law: Security versus Liberty?, Eds. C. Walter, V. Röben, F. Schorkopf, S. Vöneky, Berlin: Springer 2004, s. 1109-1124.
- T h o n y J. F.: Money Laundering and Terrorism Financing: An Overview. IMF Legal Department, s. 3. Tekst dokumentu dostępny na: www.imf.org/external/np/leg/sem/2002/cdmfl/eng/THONY.pdf
- W a r d C. A.: Building Capacity to Combat International Terrorism: The Role of the United States Security Council, „Journal of Conflict and Security Law” 2003, nr 2, s. 297-305.
- W i a k K.: Prawnkarne środki przeciwdziałania terroryzmowi, Lublin: Wydawnictwo KUL 2009, s. 99.
- W ó j c i k J. W.: Prawne i kryminalistyczne zagadnienia przeciwdziałania finansowania terroryzmu, „Prokuratura i Prawo” 2007, nr 1, s. 50-59.
- W ó j c i k J. W.: Przeciwdziałanie finansowaniu terroryzmu, Warszawa: Wolters Kluwers Polska 2007, s. 131.

THE ACTION OF UN ON TERRORISM

S u m m a r y

The aim of the article is to present the activities of the UN on the legislative level, and to develop effective measures to prevent and combat terrorism. From the perspective of counteracting terrorism, the article presents the crucial resolutions drawn by the UN General Assembly (including issues connected with combating terrorist funding – New York Convention V, adopted on 9 December 1999) and measures included in The Global Counter-Terrorism Strategy. Further, the article describes the actions taken by the UN Security Council, the role of the UN Economic and Social Council, and the Ad Hoc Committee on Measures to Eliminate International Terrorism. An analysis of the solutions contained in the documents produced by the UN will help to assess the degree of their clarity and effectiveness in fighting extremely dangerous threats to the security of states and their citizens, namely terrorism.

Słowa kluczowe: terroryzm, ONZ, zamachy, rezolucje, strategia, bezpieczeństwo, przeciwdziałanie, World Trade Center, zagrożenie, Rada Bezpieczeństwa.

Key words: terrorism, United Nations, attacks, resolutions, strategy, security, counteracting, World Trade Center, threat, Security Council.